

Ohjeita sukelluspullon kuljetukseen

Syyskuun 11. päivän iskujen jälkeen on lentojen turvamääräyksiä tiukennettu. Tästä huolimatta terrorismi-iskuja esiintyy toisinaan, kuten kuluneen vuoden aikana venäläisen lentokoneen maahansyöksy Pohjois-Siinalla lokakuun 31. päivänä. Vaikuttaa hyvin todennäköiseltä, että pommi oli asetettu lentokoneeseen ennen koneen nousua Sharm el-Sheikhista. Salakuljetus ja muut turvallisuuskysymykset ovat aina tuottaneet päänvaivaa kaikilla lentokentillä maailmalla liikuttaessa. Rikolliset voivat olla hyvin kekseliäitä. Koska Sharm el-Sheikh on suosittu sukelluskohde Egyptissä, jotkut arvelivat, että terroristit ovat saattaneet käyttää sukelluslaitteita (esim. sukelluspulloja) peittääkseen ja salakuljettaakseen räjähdysaineita koneeseen.

Vaikka sukeltajat voivat monissa lomapaikoissa vuokrata laitesukellusvälineita, toiset kuitenkin haluavat ottaa omat sukelluspullonsa ja muut välineensä lomalle mukaan. Mahdollinen sukelluskohde voi olla järven rannalla tai rannikolla, jonne on mahdollista ajaa autolla tai kohde voi olla jossain valtamerellä, jonne on lennettävä. Seuraavaksi käsittelemme sukelluspullojen kuljetusta autossa tai lentokoneessa sekä niitä erityissääntöjä ja -määräyksiä, jotka liittyvät näihin tilanteisiin.

ILMASSA...

Kansallisia ja kansainvälisiä sääntöjä ja määräyksiä kaupallisille lennoille

Jos sinulla on suunnitelmassa kuljettaa sukelluspulloasi laillisesti lentokoneessa, sinun tulee noudattaa erityissääntöjä ja -määräyksiä, jotka koskevat tämän tyyppisten esineiden kuljetusta. **Kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA (International Air Transport Association)** on koonnut yleisohjeensa IATA:n perusoppaaseen. Myös kansallisia määräyksiä on laadittu. Esimerkiksi USA:ssa **Kuljetusturvallisuushallinto TSA (Transportation Security Administration)** vaatii, että sukelluspullot kuljetetaan tyhjinä ilman venttiiliä, niin että pullon sisäosa voidaan vapaasti tarkastaa. TSA:lla on tässä suhteessa samat vaatimukset kuin IATA:llakin. Määräyksiin saattaa tulla muutoksia, joten on tarpeen tutustua aina viimeisimpään päivitykseen IATA:n verkkosivuilla.

Paineistetut sukelluspullot tai muut paineen alaiset kaasupullot, jotka sisältävät ilmaa tai muita palamattomia, myrkyttömiä kaasuja, luokitellaan **vaarallisiksi tarvikkeiksi** silloin kun paine pulloissa on 2 baaria 20°C:ssa. Näin ollen paineistetun sukelluspullon kanssa ei saa lentää. Se kuuluu IATA:n opaskirjassa vaarallisten tavaroiden luetteloon. **Jos haluat ottaa sukelluspullon mukaasi, sinun on tyhjennettävä pullosta paine ja poistettava venttiili.**

Erivapaudet

Yllä mainittu sääntö ei koske pulloja, jotka sisältävät **lääkeellistä happea**, mutta lentoyhtiölle pitää tiedottaa asiasta etukäteen, ja sen tulee antaa suostumuksensa täyden lääkehappipullon mukaan ottamiselle. TSA:n tai IATA:n määräykset eivät koske yksityislentoja.

Tyhjiä sukelluspulloja tai sukelluspulloja, joissa paine on alle 2 baaria, ei luokitella vaarallisiksi tarvikkeiksi. Lentoyhtiöt ja lentokenttien tarkastajat saattavat kuitenkin vaatia, että venttiilit ovat auki tarkastusta varten koko matkan ajan.

Sukelluspullon kuljettaminen lentokentän turvatarkastuksen läpi

Avaa ensiksi venttiili ja tyhjennä ilma pullosta. Ruuvaa sitten irti venttiili tai regulaattori (pony-pullo tai varailma) jakoavaimella. Ota venttiili mukaan käsimatkatavaroihisi. Laita varailman purkamaton regulaattori lisäosineen (metallinen tiivisterengas, o-renkas jne.) Minigrip-pussiin, jotta voit myöhemmin ruuvata sen takaisin ilman että mikään osaa häviää. Muista ottaa mukaan uudet o-renkaat, jotta voit koota pullon uudestaan. Vaikka sukelluspullot ovatkin melko vankkoja, voivat ne kuitenkin vaurioitua. Paketoi siksi pullo pahvipakkaukseen tai kuplamuoviin, joka peittää pullon pohjasta "hartioihin" asti tai siihen osaan asti, josta pullo alkaa kaventua venttiiliaukkoa kohti. Kiinnitä pakkaus pakkausteipillä.

Muista

- Pakatessasi pulloa jätä venttiilin aukko auki, jotta lentokentän turvatarkastajat voivat tarkastaa sen.
- Alumiinipullot tarvitsevat lisäsuojauksen. Metallia on pehmeämpää kuin teräs, ja alumiinipullot ovat siksi alttiimpia ulkoisille kolhuille, naarmuille ja lommoille, jotka voivat vaarantaa pullon rakennetta.
- Pulloja varten tarvitaan voimassa oleva todistus (tai leima pullon kauluksessa), jonka on antanut maasi pätevä katsastusyksikkö.
- Ota mukaasi uusia o-renkaita kokoamista varten.

Mitä sinun tulee tietää

Jos poistat venttiilin lentoa varten, jotkut sukellusliikkeet eivät ehkä täytä pulloasi ennen kuin sille on tehty uusi visuaalinen tarkastus.

Pulloille tarvitsee ehkä tehdä myös koepaineistus ennen kuin ne voidaan täyttää matkakohteessasi, riippuen kyseisen maan vaatimuksista. Tällöin tarvitaan myös sen maan leima tai todistus, jossa pulloa tullaan käyttämään.

Kansalliset määräykset

Tarkasta asuinmaastasi ja lentoyhtiöltäsi, mitkä määräykset koskevat sinua. Joidenkin lentoyhtiöiden säännöt kieltävät sukelluspullojen kuljetuksen kokonaan. Kannattaa miettiä, onko sukelluspullon vuokraaminen sukelluskohteesta kätevämpi vaihtoehto.

TIEN PÄÄLLÄ...

Sukelluspullojen kuljettaminen maanteitse autossa

Sukeltajat saattavat matkustaa sukelluskohteeseensa myös autolla. Tällöin mukana on sukelluspullot, joissa on joko paineilmaa tai nitroksia, happipullot hätätilanteita varten ja ehkä myös argon-kaasupullo kuivapukuja varten. Ilmalla, nitroksilla tai argonilla täytetyt sukelluspulloja kuljettavien yksityishenkilöiden ei tarvitse pitää mukanaan kuljetusasiakirjoja, eikä pulloja tai autoa tarvitse myöskään merkitä mitenkään. Tällöin kaasujen tulee olla tarkoitettu omaan käyttöön, esimerkiksi vapaa-ajan

sukellukseen tai pullojen täyttöön. Pullo tulee vain asettaa turvallisesti auton tavaratilaan tai lattialle. Älä laita pulloa pystyasentoon, vaan aseta se matkatavaroitten väliin tai auton istuinten taakse niin, ettei se pääse pyörimään ympäriinsä.

Eurooppalaiset määräykset

Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route (ADR)

Eurooppalaiset valtiot sekä lähivaltiot ovat liittyneet ADR-sopimukseen ja toteuttaneet sitä kansallisessa lainsäädännössään. Kyseisen sopimuksen mukaan **täytetty sukelluspullo on vaarallista materiaalia** ja kuuluu vaarallisiin tuotteisiin, luokka 2.2, palamaton kaasu.

Sukellusyrietykset

Sukellusyrietyksiä koskevat määräykset eroavat yksityishenkilöille annetuista määräyksistä. Erivapausrajana yrityksillä on kuljettaa ilmaa, nitroksia, happea ja argonia niin että pullojen yhteistilavuus on 1 000 litraa. Tätä määrää kuljetettaessa tuotetta ei tarvitse merkitä vaarallisten tuotteiden ja materiaalien kuljetukseksi, mutta kuljetusasiakirja vaaditaan. **Varoitus: Itävallalla** on tiukat turvatarkastukset, ja se rankaisee rikkomuksista suurilla sakoilla.

ADR-sopimuksen mukaan **yksittäinen sukeltaja**, joka kuljettaa sukelluspulloa autossaan omaa käyttöä varten, ei ole vaarallisten tuotteiden kuljettaja, vaan hänet luetaan yksityishenkilöksi. Näin ollen nämä säännöt eivät koske häntä. Pakollista on kuitenkin pullojen kunnollinen pakkaaminen ja kääriminen sekä turvallinen säilyttäminen. On myös vältettävä sitä, ettei pullon sisältö pääse vapautumaan. Pulloa ei tarvitse merkitä tarralla, eikä sitä tarvitse merkitä vaaralliseksi tuotteeksi. Jos kuitenkin pelkää joutuvasi ongelmiin turvatarkastajien kanssa maantiellä, laita sukelluspulloon vaarallisesta tuotteesta kertova lappu. Seuraaviin tuotteisiin sovelletaan paineilmatuotteita koskevia määräyksiä maantiekuljetuksissa, kun ne on tarkoitettu yksityishenkilöiden omaan käyttöön: nitroksi, ensiapuhappi, ilma, jossa on happea 23,5 tilavuusprosenttia sekä argon (**kuivapukuja varten**).

Tärkeää on varmistaa pullojen turvallinen kuljetus autossa tai tavaratilassa ja huolehtia riittävästä tuuletuksesta kuljetettaessa monenlaisia kaasuja. Muista ottaa mukaan myös palosammutin, äläkä polta autossa. Varmista, että kaikki pullot on koepaineistettu, katsastettu ja kauluksessa on katsastusleima. Vaihtoehtoisesti voit pitää autossa mukana voimassa olevaa todistusta teknisestä tarkastuksesta koskien sukelluspullojasi.

Miksi tämä kaikki on tärkeää, kun on kyse paineilmalaitteista?

Sukelluspullot tai mitkä tahansa säiliöt, joiden sisältö on paineistettu, voivat räjähtää tai venttiili voivaurioitua. Tällöin sukelluspullo voi muuttua torpedoksi ja lentää lentokoneen seinän tai auton oven läpi kovalla vauhdilla.

Siksi paineilmaa sisältävät pullot tulee joko kiinnittää seinään tai säilyttää ne hyväksytyissä varastointitelineissä, on kyseessä sitten auto, lentokone, vene tai sukelluskeskus.